

Beleidsplan SOW gemeente Borne

Medio 2008

Voorwoord

Wie zal peilen wat echt nodig is, wie doorgrondt zijn eigen tijd? Achteraf zal alles in een ander licht staan. Dat neemt niet weg dat wij in het licht dat vandaag schijnt, in vertrouwen onze koers mogen uitzetten.

Het zal gaan om een herleving van onze geloofstraditie. Wellicht is het einde van de secularisatie nabij en is er opnieuw openheid voor de religieuze dimensie van het leven. Mensen zijn er op gebouwd om hun leven in te bedden in Iets, Iemand die hen verre overstijgt, God. Zonder deze dimensie dreigt het leven als een snipper papier te verwaaien in de tijd. De kunst is op deze oer-religieuze aanleg in te spelen.

Wellicht vindt de kerk een nieuwe taal, niet vanuit een dominante machtspositie in de samenleving (zoals in het verleden), maar vanuit de marge waarin ze momenteel verkeert. Een taal waarin de kerk niet als doel-in-zich wordt gezien, maar als plaats in de wereld waar een gemeenschap van mensen drager wil zijn van Gods bedoelingen, waar alles wat in de wereld omgaat door hen aan God wordt voorgelegd, waar mensen vanuit hun geloof in Christus Geest-kracht verwachten om dienstbaar te kunnen zijn aan een tolerante en menslievende samenleving.

Opdracht:

Het medio 2004 vastgestelde beleidsplan is medio 2008 ge-actualiseerd in opdracht van de kerkenraad dd. 24 mei 2007 door mw. Ida Beerman als ouderling, ds. Arie Gootjes als predikant, dhr. Jaap Bargeman als diaken en dhr. Bernhard Slotman als kerkrentmeester.

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Inhoudsopgave
 - 2.1. Continuïteit
 - 2.2. Wat voor gemeente
3. Overweging
 - 3.1. Kansen
 - 3.2. Bedreigingen
 - 3.3. Sterkten
 - 3.4. Zwakten
4. Visie
 - 4.1. Inhoud
 - 4.2. Gemeente
 - 4.3. Pastoraat
 - 4.4. Jeugd
 - 4.5. Kerkdiensten
 - 4.6. Samenleving
5. Aanpak
 - 5.1. Inhoud
 - 5.2. Gemeente
 - 5.3. Pastoraat
 - 5.4. Jeugd
 - 5.5. Kerkdiensten
 - 5.6. Samenleving
6. Organisatie
7. Nadere invulling cq. uitwerking
 - 7.1. Samenvatting
 - 7.2. Organisatie
8. Werkwijze met twee sectoren

1. Inleiding

De kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Borne ziet in de eerstkomende jaren heel wat veranderingen en problemen op zich af komen. De bestaande beleids-richtlijnen blijken onvoldoende om tot de juiste besluiten te komen voor een goed functioneren van de gemeente in de komende tijd. Uit metingen vanuit het verleden en het heden blijkt dat het kerkbezoek terugloopt. Wat de invloed van de Borne Maten hierop zal zijn is moeilijk in te schatten. Dit zou positief ingeschat uiteindelijk kunnen leiden tot een aantal van plusminus 320 (zijnde 4% van de inwoners) meebetalende leden op een termijn van ongeveer 15 jaar. Of onze financiële positie hierdoor relevant verbeterd is echter zeer de vraag. De kans is groot dat enerzijds deze extra opbrengsten wegvallen tegen een toename van de exploitatiekosten van onze Protestantse Gemeente en anderzijds dat de huidige trend doorzet met als gevolg dat het huidige percentage van 4% van de inwoners dat daadwerkelijk financieel bijdraagt verder zal afnemen voor onze gehele Protestantse Gemeente. Uitgaande van het gegeven dat het totaal aan uitgaven van onze gemeente de inkomsten niet mag overstijgen zal het niet meevallen een goede organisatie met een scherp financieel beleid af te spreken.

Daarom dient er te zijner tijd een opdracht geformuleerd en een Beleids-Plan-Commissie (BPC) in het leven geroepen te worden om in het verlengde hiervan het noodzakelijke nieuw beleid dienaangaande te formuleren, waarbij op voorhand wordt opgemerkt dat zeer sterk overwogen moet worden of het niet verstandig is om te investeren in het nieuwe gebouw van de CJV als een ontmoetingsplaats in de Borne Maten.

Deze versie van het vigerende beleidsplan is de ge-actualiseerde versie van het visiebeleidsplan uit juni 2004 met de aantekening dat hierin ook de nadere invulling/uitwerking van weleer is opgenomen, ook in een ge-actualiseerde vorm.

De opzet van dit plan is zo eenvoudig mogelijk gehouden. Het bestaat uit de hoofdstukken: Doel, Overweging, Visie, Aanpak en Organisatie.

In de hoofdstukken Visie en Aanpak zijn de volgende aspecten verwerkt:

1. Inhoud : Waar staan we voor
2. Gemeente : Hoe vormen wij een gemeenschap
3. Pastoraat : Hoe zien wij naar elkaar om.
4. Jeugd : Hoe laten we de jeugd deel uitmaken van de gemeente
5. Kerkdiensten : Hoe bouwen we aan ons geloof en de ontmoeting met God en elkaar en hoe beleven we dat
6. Samenleving : Hoe stellen we ons op naar buiten

Dit plan beschrijft de gewenste situatie waar de gemeente in de komende jaren naar toe wil groeien. Door ieder jaar opnieuw af te wegen hoe de dan beschikbare mensen, middelen en financiën daarvoor het beste ingezet kunnen worden, kan de kerkenraad daaraan verantwoord sturing geven. Natuurlijk zullen in de toekomst bepaalde randvoorwaarden en uitgangspunten in dit plan bijgesteld moeten worden. Aanbevolen wordt dat de kerkenraad dit ieder jaar bewust in overweging neemt bij het vaststellen van de jaarrekening. Op korte termijn kan hierbij gedacht worden aan een meer structurele oplossing in termen van een meer permanente kern voor een Beleidsplan Commissie die voor de nodige continuïteit in deze kan zorgdragen en tevens voor de voorbereiding van een volgend Beleidsplan met een bijbehorend actieplan.

2. Doel

Het doel waartoe dit beleidsplan wordt geschreven is tweeledig:

1. Het waarborgen van de continuïteit van de Protestantse Gemeente te Borne
2. Vaststellen wat voor gemeente we willen zijn en in het verlengde hiervan om te komen tot een actieplan om dit doel te bereiken.

2.1 Continuïteit

De zaken die bij overleven het meest van belang zijn is het adequaat inspelen op de kansen en bedreigingen en de sterke en zwakke punten.

In een tijd waarin deelname aan het kerkelijke gebeuren, de kennis van de bijbel en de christelijke traditie en de bijdrage, financieel en persoonlijke inzet, zwaar onder druk staan kunnen ingrijpende maatregelen en/of pijnlijke keuzes noodzakelijk zijn.

Een strakker en zakelijker bestuur en beheer, uitgaande van een afgesproken beleid, maakt dit beter uitvoerbaar.

Dit kan leiden tot een zekere spanning tussen bestuur/beheer en traditionele pastorale verwachtingen. Echter weloverwogen beslissingen hebben op de lange duur altijd een positieve uitwerking. Een afgeslankte kerk kan misschien zelfs beter dienstbaar zijn aan een tolerante en mens-vriendelijke samenleving, dan de machtige volkskerk uit het verleden.

2.2 Vaststellen wat voor gemeente willen we zijn

Ondanks de individualisering willen wij in ontmoeting en viering
"De verborgen omgang met God"
zoeken en beleven.

Bovendien willen wij in onze gemeenschap
"Omzien naar elkaar".

Pas als Gods liefde gestalte krijgt in een gemeenschap van liefde kan Gods verhaal met de mensen overgedragen worden aan elkaar.

Wij isoleren ons niet, maar gaan midden in de samenleving staan. Kerk is pas kerk als ze er is voor anderen, zoals Christus er voor anderen is. We bieden hulp, geestelijk en materieel, daar waar dat mogelijk is met de mensen en middelen die ons ten dienste staan.

Wij vatten dat samen in de uitspraak:
"Dienst aan de samenleving".

3. Overweging

Er liggen vele eeuwen joodse en christelijke geschiedenis achter ons. Dat heeft ons gebracht waar we nu zijn. Het is niet de bedoeling die geschiedenis te behandelen, maar één punt van belang daar uit te lichten. De geschiedenis leert ons dat in de tijd, of door de tijd heen, heel veel is veranderd. De inzichten en tradities zijn niet hetzelfde gebleven. Ook de kennis is vermeerderd. Niet alleen in diepte, maar ook in breedte. De samenleving vraagt andere benaderingen, doordat de wijze waarop men tegen de dingen aankijkt en er mee omgaat tijdsafhankelijk zijn. Dit zal ook in de toekomst gebeuren. Wij moeten ons daarop instellen en onze organisatie en aanpak op inrichten. Door alert te zijn op de ontwikkelingen in de maatschappij is het mogelijk om er goed op in te spelen en voldongen feiten te voorkomen.

Over de bestaande situatie in het algemeen en ook voor Borne zijn veel zaken aan te voeren die een rol spelen bij het vaststellen van beleid. Zij zijn, in willekeurige volgorde, zonder de intentie te hebben alles te bevatten, puntsgewijs ingedeeld in vier categorieën, nl:

Kansen en bedreigingen, sterke en zwakke punten.

Bij het uit te werken huidige beleid in jaarlijkse werkplannen blijven zij van groot belang.

3.1 Kansen

De personele wisseling dominees

In onzekere tijden vragen mensen houvast, geborgenheid en gemeenschap

Religieus bewustzijn neemt toe, vooral buiten de kerk

Er is behoefte aan bezinning en rituelen

Samen op weg

Bevolkingsgroei in Borne: De Bornse Maten. Nieuwe mensen met frisse ideeën

Van objectief geloven naar subjectief beleven

Van "belerende" gemeente naar een "elkaar-lerende/inspirerende" gemeente

Een CJV-gebouw in de Bornse Maten

De moderne communicatie-middelen

Op één van de twee kerken rust geen monument-beperking

3.2 Bedreigingen

Vergrijzing: meer ouderen dan jongeren

Minder vrijwilligers

Individualisering. Kans op eenzaamheid

De maatschappelijke ontwikkeling gaat snel en is onvoorspelbaar

Er is een kloof gegroeid tussen kerk en cultuur

Pluriformiteit leidt tot vervlakking en is bedreigend

Financiële positie. Bijdrage wordt minder.

De kerk ademt een sfeer van kleinburgerlijkheid en bekrompenheid

Er is een zwijgende meerderheid die wegdrijft van de kerk

De kerk is weinig wervend voor buitenstaanders

3.3 Sterkten

Blijde boodschap

Omvangrijke organisatie

Goede, degelijke kerken en vergaderruimtes

Enthousiasme en inzet voor projecten

Uitgesproken bereidheid tot vernieuwen

Veel activiteiten en bijzondere diensten

Veel vrijwilligers met grote inzet

Uitgesproken bereidheid tot "Omzien naar elkaar"

Binding gemeenteleden met kerkgebouw en dominee is afgenomen (Dit wordt positief cq. als kans geduid, voorzover we niet (meer) met 3 éénduidige gemeente-culturen te maken hebben)

3.4 Zwakten

Geen duidelijke identiteit en boodschap naar buiten

Betrokkenheid jeugd: Jongeren (rond 17 jaar) missen de aansluiting

Gemeente is geen gemeenschap meer

Kerk is teveel naar binnen gericht

Consensus is heel moeilijk in de kerk

De taal in de kerkdiensten is slechts voor weinigen verstaanbaar, m.n. minder voor jongeren, rand-kerkelijken en 'de eenvoudige mens'

Veranderen is een moeilijk/moeizaam proces in de kerk

De kerk heeft moeite met het maken van keuzes en het geven van duidelijkheid

De nieuwe sector-indeling verdient nadere aandacht

4. Visie

In dit hoofdstuk zijn de zes aspecten uitgewerkt in min of meer los van elkaar staande stellingen. Deze stellingen vormen gezamenlijk de visie op het betreffende aspect.

4.1 Inhoud

1. Wij stellen God als Schepper centraal in ons geloven. Hij is de Eeuwige die zich om ons bekommert.
2. Wij kennen Hem omdat Hij zich via de Bijbel aan ons heeft geopenbaard en een boodschap/opdracht heeft gegeven.
3. Wij erkennen dat deze openbaring op meerdere manieren geïnterpreteerd kan worden
4. Vanuit dit geloof is de belangrijkste boodschap/ opdracht God lief te hebben bovenal en onze naaste als onszelf. Dit geldt voor iedereen.
5. Omdat de openbaring op meerdere manieren geïnterpreteerd kan worden zal niet iedereen die de Bijbel bestudeert de boodschap/opdracht op dezelfde manier ervaren en verwoorden. De Bijbel zien we dan ook vooral als een gespreksboek van mensen met God en God met de mensen.
6. Het is van groot belang dat door theologen deze studie begeleid wordt om het contact met de Bijbel zo zuiver mogelijk te houden en toch in verband te brengen met wat wij belangrijk vinden in onze tegenwoordige tijd.
7. Er wordt een (DE) grens overschreden als we ons buiten God en de Bijbel stellen.

4.2 Gemeente

1. De gemeente bestaat uit mensen die bovenstaande inhoud onderschrijven en uitdragen.
2. De manier waarop eenieder dat voor zichzelf invult is zeer verschillend en loopt van orthodox tot vrijzinnig. Dit komt het meest tot uitdrukking in hoe men denkt over Jezus, de verzoening, het hiernamaals, de rituelen etc.
3. Alle leden respecteren elkaars geloofsbeleving.
4. In de gemeente zal plaats moeten zijn voor, en bespreking van, nieuwe theologie.
5. In de gemeente speelt het sociale aspect, het omzien naar elkaar, een grote rol. Hiervoor zijn kleinere vaste kringen noodzakelijk.
6. Deze kringen kunnen zowel geografisch als categoriaal worden samengesteld.
7. Het kerkgebouw is het centrum en middelpunt van ontmoeting, herkenning en erkenning.
8. Het streven is te komen tot één gemeenschap (**door integratie van de oorspronkelijk 3 gemeente-culturen**) met een uitgesproken prioriteit voor pastoraat. "Pastoraat gaat voor stenen", maar ook: 'stenen moeten het pastoraat dienen'.
9. Pastoraat en kerkdienst zijn onmisbaar om tot samenhang en gemeentegevoel te komen.
10. Wij zijn een gemeente met ruime opvattingen. Een groot aantal leden is voor kinderen aan het Avondmaal, voor de niet letterlijk-historische interpretatie van de bijbel, voor liturgische vernieuwingen, voor ruimte voor zegening van een homohuwelijk. Daarnaast zijn er ook leden die hier niet (zo) voor zijn, die meer vasthouden aan de traditie of die zich vinden in de modern-evangelische stromingen. Wij zijn ook een gemeente waarin minderheden zich aanvaard en erkend voelen en waar de rand ervaart er rechtens bij te horen.
11. Aan leden die financieel in de knel komen heeft de diaconie tot taak hulp te verlenen, zowel financieel als bij het vinden van de weg in de voorzieningen van de overheid.

12. De gemeente heeft tot taak de diaconie van de nodige middelen te voorzien. Eenmaal per jaar legt de diaconie financiële verantwoording af.

13. Het is de plicht van de gemeente en van de individuele leden de kerkenraad van voldoende middelen te voorzien om het afgesproken beleid uit te kunnen voeren.

4.3 Pastoraat

1. Dit is het geestelijk en sociaal omzien naar en meeleven met elkaar van de leden onderling.
2. Het gebeurt individueel, in kringen, groepen en huiscontactavonden op persoonlijk initiatief of georganiseerd door de kerkenraad.

3. Centraal staat dat we naar elkaar luisteren als het gaat om het beleven van het persoonlijk geloof.

4. Als er vragen of twijfels zijn wordt gezamenlijk gezocht naar antwoorden of oplossingen, vanuit het oogpunt van de vragensteller en niet van de pastorale werker.

5. Dit houdt in dat er professionele begeleiding moet zijn.

6. Het door de kerkenraad georganiseerde bezoek gebeurt door pastorale werkers. Dit kunnen, al naar gelang de behoefte, zijn: dominees, ouderlingen, diakenen, pastorale medewerkers of anderen die daarvoor door de kerkenraad zijn aangewezen.

7. Uitgangspunt is dat iedereen bezocht wordt, tenzij het gemeentelid uitdrukkelijk te kennen geeft dit niet te willen.

8. Het georganiseerd bezoek is een taak van de pastorale raden en wordt verdeeld over de leden daarvan. In voorkomende gevallen kan iedereen een beroep doen op de predikant.

9. Het is goed om meer zicht te krijgen op de vrijwilligers, op de behoeften aan pastoraat bij welke deel-groepen - zodat het pastoraat gericht kan werken.

4.4 Jeugd

1. Jeugdwerk is primair bedoeld om ouders en opvoeders te ondersteunen met de geloofsopvoeding van hun kinderen door het bieden van activiteiten voor geloofsopbouw en geloofsbeleving. Secundair beoogt het onder de jeugd en jongeren bij te dragen aan een gevoel van saamhorigheid en een thuisgevoel bij de PGB, door het organiseren van ontspanningsactiviteiten. Dit laatste in overleg met het CJV. Zie jeugdbeleidsplan 2007, p. 5.

2. Iedere volgende generatie vult zijn taak anders in dan de vorige. Dat vraagt andere aandacht en begeleiding dan van de "gesettelde" leden van de gemeente.

3. Bij de ouders van de jeugd zien we dat kennis van de bijbel en de kerkgeschiedenis terugloopt. De routine van vaste bezinnings-momenten in het gezin is aan het verdwijnen, mede omdat ook in het gezin de individualisering toeneemt. Dit betekent een totaal andere benadering van de jeugd en waarschijnlijk een herijking van de vele kerkelijke begrippen, rituelen, waarden en normen.

4. De maatschappelijke ontwikkeling is onvoorspelbaar. De vergrijzing neemt toe, het aantal vrijwilligers neemt af. De complexiteit neemt toe. De zelfredzaamheid ook. De zelfstandig wordende jeugd zoekt eigen wegen om invulling te geven aan de behoefte aan religiositeit, en groeit af van de "gesettelde" gemeente

5. Er zijn vijf aandachtsgebieden die ieder een eigen aanpak vereisen:

- A Van geboorte tot en met de basisschool
- B De vervolgopleiding / catechese fase
- C Het studentenpastoraat
- D Jongvolwassenen in de leeftijd tot ongeveer 30 jaar
- E Ouders met kinderen in categorie A en B (de jeugd)

6.Het belang van en de complexiteit die bij deze groep spelen vereisen:

- Een professionele en spirituele begeleiding
- Goed getrainde vrijwilligers
- Opbouwen van een netwerk en groep van jongeren per jaargang
- Een plek, een honk, voor de jeugd waar geborgenheid, trouw, liefde en samenzijn sleutelwoorden zijn

7.De gemeente staat open voor de jeugd en hecht zoveel waarde aan een goede begeleiding van de jeugd dat dit een hoge prioriteit krijgt. Als het niet anders kan zelfs ten koste van andere zaken.

8.In het jeugdbeleidsplan (2007) is uitgebreid verwoord wat er per leeftijdsgroep belangrijk is en aangepakt moet worden.

9.Het studentenpastoraat speelt zich voor verreweg het grootste gedeelte af buiten Borne in de steden met een grote studentenpopulatie. Bornse studenten vallen daar ook al onder. De Protestantse Gemeente te Borne steunt dit financieel naar evenredigheid.

4.5 Kerkdiensten

1.Kerkdiensten hebben een drieledig doel:

A	Het aanroepen en eren van God
B	Het bezig zijn met de inhoud van ons geloof
C	Het vormen van een gemeenschap en het beleven van die gemeenschap

2.Het kerkgebouw is het thuis van de gemeente.

3.De behoefte aan het reeds jaren bestaande patroon van de kerkdiensten neemt af, het religieus bewustzijn neemt toe en daarmee de behoefte aan een andere invulling van bezinning en rituelen. In onze bereidheid tot vernieuwing blijven we nieuwe wegen zoeken om hierop in te spelen. Ruimte scheppen voor andere activiteiten, bijzondere diensten, meditatie, bezinning, rituelen, enz.

Hierbij is een actieve rol weggelegd voor een in te stellen liturgie commissie.

4.Nieuwe theologische ontwikkelingen hoeven niet aanbevolen te worden in de kerkdiensten maar zullen, indien nodig en passend in de preek, wel genoemd worden.

5.De praktijk wijst uit dat een vaste indeling van de dienst (liturgie) het meeste houvast geeft. Dit geeft een spanning met de behoefte tot vernieuwing, verandering en experimenteren. In beperkte mate zal hiervoor toch ruimte geschapen worden in de “gewone” diensten.

6.Ook voor de participatie van de jeugd van alle leeftijden in de “gewone” diensten zal samen met de jeugd een invulling gezocht worden.

.

4.6 Samenleving

1.Voor het naar buiten treden van een gemeente is een hechte interne gemeenschap, die weet waar zij voor staat en wat zij wil, een vereiste.

2.Voor de leden van een gemeente is de kerk een thuis, we streven naar een kerk als herberg voor de buitenwereld. Dit verwoorden wij met de slogan: ‘De kerk als herberg’

3.In de kerkdiensten zijn niet-leden welkom. Gastvrijheid!

4.Wij stellen ons open voor buitenstaanders en hun behoefte aan religieuze rituelen en geestelijke begeleiding. Dit binnen de ruime kaders van de identiteit van de gemeente en de

betrokken kerkelijke werkers. De beslissingsbevoegdheid en de eindverantwoordelijkheid blijven ook hier weer bij de kerkenraad liggen.

5. Via de “kerk als herberg” of op welke manier dan ook, trachten wij met buitenstaanders in contact te komen om in te spelen op hun levensvragen en problemen. In eerste instantie om een luisterend oor te zijn, maar ook om praktische hulp te bieden. In tweede instantie zullen wij duidelijk getuigen van onze visie en boodschap en laten zien waarvoor wij staan. Op deze manier geven wij op eigentijdse wijze invulling aan onze opdracht tot apostolaat en evangelisatie.

6. Wij voelen ons ook medeverantwoordelijk voor de slechte sociale omstandigheden van hele bevolkingsgroepen, vluchtelingen, onderdrukten, onderontwikkelden enz. Wij ondersteunen instellingen die daarin hulp verlenen. Op die manier geven wij, op moderne wijze, inhoud aan onze opdracht tot zending, ontwikkelingssamenwerking en werelddiaconaat. De uitvoering hiervan ligt bij de diaconie

7. Wij stellen ons open voor gesprekken met leden van andere godsdiensten, op voet van gelijkheid.

8. Wij willen samenwerken met maatschappelijke, sociale en zorginstellingen. Bv AZC, Trivium, scholen, ouderenbonden, burgerlijke gemeente.

9. Er is ook ruimte om speciale projecten uit te voeren.

10. Wij stellen onze accommodaties (kerkgebouw en zalen) zeer selectief ter beschikking aan groepen buiten onze gemeente, tegen een vooraf afgesproken huurprijs. Het beleid is in handen van het college van beheer, die hiervan rekenschap aflegt en vooraf de kerkenraad raadpleegt bij activiteiten die gevoelig liggen in de gemeente.

5. Aanpak

Uitgaande van de visie wordt in dit hoofdstuk voor elk van de zes aspecten de kansen en bedreigingen, de opgave en de aanpak voorgesteld.

5.1 Inhoud

Kansen: Er leeft belangstelling op voor de bijbel en de christelijke geloofstraditie, voor religie in het algemeen. De diepe weerzin en anti-houding tegen kerk en geloof lijkt over te waaien, hoewel mensen nooit terug zullen willen naar onmondig autoriteitsgeloof.

Bedreigingen: Velen zijn vervreemd van het christelijk geloof. De bijbel is het meest verkochte, maar tegelijk het meest gesloten boek. Vaste vormen, kerkgang, bijbel lezen aan tafel, catechese, zijn sterk verminderd, waardoor de inhoud van het geloof dreigt te vervagen en te verbleken.

Opgave: 1. De inhoud van de bijbel en wat de de bijbelwetenschap en theologische verworvenheden ons gebracht hebben, toegankelijk en informatief aan de orde stellen.
 2. Terug naar de religieuze wortels, ook het christelijk geloof en dus laten zien en beleven hoe dit geloof geworteld is in ons (religieuze) mens-zijn.
 3. Blijvend aandacht schenken aan de praktische consequentie van de boodschap in ons dagelijks leven

Aanpak: 1. Dit vraagt om theologisch en praktisch geschoolde beroepskrachten met verschillende kennis en vaardigheden. Een profiel van de geloofsinhoud is uitgangspunt bij het zoeken van zulke beroepskrachten.
 2. Naast leermomenten in de kerkdiensten, bijbelkringen organiseren voor 20+, 30+ en voor hen die van de christelijke traditie zijn vervreemd.
 3. De doopcatechese uitbreiden naar meerdere bijeenkomsten waardoor ouders de geloofsinhoud voor zichzelf helderder krijgen.
 4. Een werkgroep 'Vorming & Toerusting' organiseert bijeenkomsten voor de lerende gemeente (en al wie mee wil leren) om de geloofsinhoud bij de tijd te brengen, te herformuleren, waardoor er een scherper profiel ontstaat van het geloof van de gemeente.

5.2 Gemeente

Kansen: In een versplinterende samenleving, dreigt eenzaamheid en anonimiteit. Ontmoetingen van mens tot mens zullen wezenlijk blijven. Een goed functionerende gemeente kan daar in voorzien.
 De Bornse Maten biedt kansen op nieuwe mensen met frisse ideeën

Bedreigingen: Mensen zijn liever op zichzelf, vinden samenzijn lastig en eerder een opgave dan een gave.

Opgave: 1. In een moderne, geïndividualiseerde samenleving vormgeven aan het 'omzien naar elkaar', het bieden van een luisterend oor, het opkomen voor wie in het nauw zit.

2. Een gemeenschap vormen, waar je gezien, gekend en erkend wordt en waar maatschappelijke rollen worden afgelegd en wij zijn als broeders en zusters.

- Aanpak:
1. De veelkleurigheid van de gemeente zoveel mogelijk laten uitkomen in ambten en functies en zeker op bestuurlijk niveau.
 2. Het pastoraat, het bezoekwerk en het diaconale werk worden per sectie aangestuurd en uitgevoerd.
 3. Gespreksgroepen, themagroepen, verdiepingssamenkomsten (vorming en toerusting), categoriale groepen, catechese en doopbegeleiding worden op gemeente niveau uitgevoerd.
 4. Goede gelegenheid scheppen dat kerkgangers elkaar rond de dienst kunnen ontmoeten (koffiedrinken).
 5. Werkgroepen en gesprekskringen rond thema's of rond een zelfde ervaring (rouw), ouders van tieners, geloofsopvoedingsgroepen, maar ook beleidsgroepen als kerkenraad, diaconie en college van beheer, zijn volgens Jan Hendriks 'ecclesiale groepen', waar het gemeente-zijn in zijn drievoudige aspecten: naar God, elkaar en de samenleving, beleefd kan worden. Te denken is ook aan buurtgroepen, m.n. in een nieuwbouwwijk.
 6. Daarnaast blijven de huiscontactavonden (of evt meerdere 'ontmoetingsavonden' per wijk) van belang voor het vormen van een open en toegankelijke gemeenschap.

5.3 Pastoraat

Kansen: In een geïndividualiseerde maatschappij wordt geestelijke begeleiding eerder meer dan minder belangrijk.

Bedreigingen: Huisbezoek is veel minder vanzelfsprekend. M.n. jongeren zoeken het liever zelf uit en zijn niet in voor bezoek van de kerk
Moeilijk om vrijwilligers te vinden. Beroepskracht wordt voor vele andere taken gevraagd.

Opgave: Creatieve oplossingen zoeken om met mensen in contact te komen.

- Aanpak:
1. Pastoraat een hoge urgentie geven, ook naar hen die 'aan de rand van de kerk' leven.
 2. Huiscontactavonden/onmoetingsavonden organiseren blijft van belang in een op ontmoeting en inspiratie gerichte gemeente.
Overwogen kan worden dit nog uit te breiden, daarbij spontane medewerking zoveel mogelijk inschakelend.
 3. De beroepskracht zal vooral ook vrijwilligers trainen om actief te zijn in het pastoraat en daarmee nog meer zijn pastorale taken met hen te kunnen delen.
 4. Duidelijke afspraken maken tussen beroepskrachten en vrijwilligers over de verdeling van het bezoekwerk bij overlijden, doop, ziekte, verdriet, ouderen en ontsparing. Ook van tijd tot tijd opnieuw checken of er behoefte is aan bezoekwerk.
 5. Is onze gemeente 'ouderen-proof'? We stellen ons voor om ook voor (het toenemend aantal) ouderen pastoraal beleid te gaan ontwikkelen. We denken dan niet alleen aan 'zorgbehoefte' (bv in en rond Dijkhuis), maar ook aan 'participatie-behoefte'. In onze tijd zijn veel ouderen gelijktijdig zeer vitaal en

in staat om veel voor de gemeenschap en voor elkaar te betekenen. In overleg met organisaties als 'Passage' en 'PCOB' dient gekeken te worden hoe onze kerk een rol kan spelen in het versterken van deze ouderen-participatie in gemeente en samenleving.

6. We willen m.n. in het pastoraat, maar ook in het bestuurlijke werk accent leggen op het ontmoetings- en inspiratiegericht zijn ipv het 'klus-gericht' werken. Sommige taken dienen afgestoten en wellicht dienen andere juist opgepakt te worden.
7. Onderzoeken of er een verschuiving kan plaatsvinden naar een vast (telefonisch) bereikbaarheids-uur van de beroepskracht, naar meer initiatief voor een contact van het gemeentelid uit, bv. door het communiceren per e-mail. De telefoon blijkt voor pastorale contacten ook een middel (met beperkingen) en kost aanzienlijk minder tijd.

5.4 Jeugd

Kansen: Nieuwe openheid voor religie. De jeugd is minder dogmatisch, anti-kerkelijk of anti-geloof.
Inhoud van de boodschap vertaald naar jongeren, op hun golflengte gebracht, kan opnieuw aanspreken.

Bedreigingen: Kerk is vergrijsd, iets van ouders of zelfs grootouders.
Kloof tussen wereld van jongeren (en ouderen) en de kerkelijke wereld.
Kerkdiensten spreken geheimtaal (er is een kloof in culturen van ouderen en jongeren), ze zijn in hun expressievormen, taal en muziek van 'gisteren'.
Sterk verminderde participatie aan kerkelijke activiteiten.

Opgave: In contact met jongeren zoeken naar een vertaling van het evangelie op hun golflengte. De vorm aanpassen bij hun belevingswereld, ook al mogen kerkdiensten b.v. wel iets eigens hebben.

- Aanpak:**
1. Ouders van opgroeiende kinderen steunen bij de geloofsopvoeding.
 2. Goede contacten met christelijke scholen onderhouden.
 3. Godsdienstonderwijs op neutrale basisscholen ondersteunen.
 4. Aansluiting zoeken bij Godsdienstonderwijs op middelbare scholen.
 5. Binnen de catechese zoeken naar vormen die jongeren aanspreken: thema-gerichte groepen, ervarings-catechese, intergeneratieve catechese, doe-groepen, diaconale werkgroepen als de werkvakantie in Polen, musicals.
 6. Ontmoetingen met inspirerende personen organiseren.
 7. Reizen naar Taizé, Flevo-festival, e.d. organiseren.
 8. Jeugddiensten integreren in "gewone" diensten.
 9. Een eigen ontmoetingsplaats ('honk') creëren.
 10. Voor al deze activiteiten een professionele jeugdwerker aantrekken.
 11. Er is ook aandacht nodig voor de twintigers en dertigers, al of niet gehuwd.

5.5 Kerkdiensten

Kansen: Een plaats om op adem te komen, bezinning, rust, viering, aangesproken worden, blijft ook in een moderne, onrustige wereld aantrekkelijk. Belangrijk is dat het eigene van de kerkdienst bewaard blijft: de ontmoeting met de

Eeuwige, meditatie, gebed, liederen, stilte. De manier waarop dit gebeurt, de liturgie, is bespreekbaar

Bedreigingen Er zijn ontzettend veel andere mogelijkheden om tijd aan te besteden. De concurrentie is dus groot.

Velen zijn vervreemd van de traditionele kerkdiensten.

Kerkdiensten worden als ouderwets (en dus achterhaald?) ervaren.

Opgave: 1. Streven naar vernieuwing met behoud van het eigene (het kind niet met het badwater weggooien).
2. Naast de vernieuwingen binnen de reguliere diensten, zal een vrijplaats voor echte experimenten wenselijk zijn.

Aanpak: 1. Experimentele diensten kunnen ook in gebouwen anders dan een kerk gehouden worden en/of wellicht op een ander tijdstip.
2. Werken aan toegankelijkheid van de diensten voor iedereen (bv koffiedrinken na elke kerkdienst, in beide kerken)
3. Onderzoeken of er andere vormen van de preek mogelijk zijn.

5.6 Samenleving

Kansen: Mensen die in de knel zitten hebben behoefte aan mentale en praktische steun (hulp)

Het religieus besef, ook buiten de kerk, groeit

De armoede, hier en in verre landen groeit

Wij hebben een wereldwijde organisatie om iets te doen

We kunnen moderne communicatiemiddelen gebruiken.

Bedreigingen: De christelijke kerken hebben onvoldoende geïnvesteerd om met hun boodschap bij de tijd te blijven

Opgave: 1. Buitenkerkelijken laten merken dat er gemeenschappen zijn die om hen geven
2. Praktische hulp bieden, zowel geestelijk als materieel
3. Laten zien dat het vertrouwen in God, rust en zekerheid biedt

Aanpak: 1. "De kerk als herberg"
2. Het bieden van rituelen
3. Bijstand bieden bij geestelijke nood
4. Bijstand bieden bij materiële nood
5. Meedoen met "Kerk in actie"
6. Eerst luisteren en helpen, daarna (misschien) apostolaat
7. Onderhouden van een goede website

6. Organisatie

Een eerste vereiste voor een goed lopende organisatie is dat de werkzaamheden, zowel besturend als uitvoerend, worden gedaan door mensen die zich daarin goed kunnen vinden. Zij moeten zich niet verplicht voelen dat als zij het ene aannemen ook (vele) andere zaken moeten gaan doen. Een goede bestuurder hoeft geen goede pastorale werker te zijn en omgekeerd.

Vandaar onze aanbeveling om medewerkers aangepaste en afgesproken (deel)taken te geven. Het besturen door de kerkenraad zal dan meer op afstand moeten gebeuren. Niet zoals nu met (veel?) te veel mensen rond de bestuurstafel, maar met een kleine slagvaardige groep die goed de grote lijnen kan vasthouden en goed kan delegeren naar kleinere, redelijk zelfstandige uitvoeringskernen. Met deze kernen moet een duidelijke speelruimte worden afgesproken. Dus uitvoerenden geen bestuurlijke taken en bestuurders geen uitvoerende taken, althans niet verplicht.

Eens per jaar bespreekt de kerkenraad het beleid in de vorm van het beleidsplan en het werkplan, uitgewerkt in actieplannen voor het komende jaar met de voltallige groep van medewerkers en legt verantwoording af over het resultaat van het afgelopen jaar.

De medewerkers binnen onze Protestantse Gemeente bestaat uit een grote groep vrijwilligers en een beperkt aantal professionals. Het werk van onze kerk drijft op vrijwilligers. Het aantrekken en vasthouden van de benodigde vrijwilligers is een punt van grote zorg voor de kerkenraad. Inmiddels is besloten om hier pro-actief op te reageren middels een nog uit te werken 'vrijwilligersbeleid'. Dit dient voortvarend ter hand te worden genomen om te voorkomen dat er teveel werk blijft liggen met als gevolg dat de gemeente in een zichzelf versterkende, neerwaarts gerichte spiraal van onverschilligheid terecht komt.

7. Een nadere invulling cq. uitwerking

7.1 Samenvatting

In dit beleidsplan zijn een aantal punten nader uitgewerkt naar de stand van eind 2007.

Organisatie

Een organisatie om efficiënt te vergaderen zonder herhaling van discussies op verschillende niveaus:

- Eén kerkenraad
- Een kleine kerkenraad (of breed moderamen)
- Een moderamen
- Twee sectorteam met (een predikant), 3 ouderlingen, 1 diaken, aangevuld met pastorale medewerkers

Twee sectoren, gebouwen en nevenruimtes

Van drie naar twee sectoren volgens de huidige verdeling noord-zuid.

De situatie van twee predikanten zal in de loop van 2008 gerealiseerd worden.

Er zijn momenteel twee kerkgebouwen beschikbaar.

Indien gewenst of noodzakelijk zal op termijn naar één sector worden, al of in combinatie met de overgang naar 1 kerkgebouw.

Nevenruimtes moeten faciliterend zijn aan de pastorale activiteiten.

Hierbij moet bijzondere aandacht geschonken worden aan situaties als die in de Borne Maten.

Overige punten

Predikantsplaatsen blijven invullen met academisch geschoolde theologen

Eén predikantsplaats kan in principe door meerdere predikanten in deeltijd worden ingevuld

De profielen van de predikanten worden door de kerkenraad ingevuld. Hierbij moet in acht genomen worden dat de predikanten en (parttime) kerkelijk werkers als één team voor de gehele gemeente gaan werken.

Financiële gevolgen

De huidige meerjarenbegroting is de eerst volgende jaren sluitend, o. a. dankzij de positieve inbreng van de verkoop van een kerkgebouw, het vertrek van twee predikanten, en een grote gift.

Tegenvallers zullen wederom een tekort veroorzaken omdat er nauwelijks speelruimte voorhanden is.

Voor nieuw beleid is geen ruimte in de opgestelde begroting.

7.2 Organisatie

Als uitgangspunt blijft het gestelde onder pt. 6 gelden.

De Kerkorde:

In de kerkorde staat vermeld dat elke gemeente een kerkenraad heeft die gevormd wordt door de ambtsdragers van die gemeente.

Over de werkwijze wordt het volgende gesteld:

- De kerkenraad komt tenminste 6-maal per jaar bijeen.
- Zij kiest jaarlijks uit haar midden een moderamen waarvan de minimum bezetting wordt aangegeven
- Het moderamen bereidt voor, roept samen en geeft leiding aan de kerkenraadsvergadering. Voorts voert zij de besluiten van de kerkenraad uit en andere formele en administratieve zaken die geen uitstel gedogen.
- De kerkenraad kan zich laten bijstaan door commissies.
- De kerkenraad stelt een vierjaarlijks beleidsplan op.

In de kerkorde worden twee organisatievormen aangegeven.

Door de kerkenraad is ervoor gekozen om uit te gaan van één kerkenraad en twee pastorale sectoren. Hiermee moet gewaarborgd worden dat de pastorale sectoren niet een geheel eigen koers gaan varen. Er is dus duidelijk niet gekozen voor wijkkerkenraden.

De organisatie opzet is zodanig gekozen, dat dezelfde discussies, niet in meerdere vergaderingen gevoerd worden.

Om dubbelingen van vergaderingen te voorkomen is gesteld dat er een duidelijke afbakening moet komen voor de verschillende bestuursgroeperingen.

1. De kerkenraad : Deze heeft tot taak om het beleid vast te stellen en de uitvoeringsorganen te controleren op dit beleid en is eindverantwoordelijk. De kerkenraad bestaat uit de twee predikanten, de bestuursouderlingen voorzitter, vice-voorzitter, scriba, tweede scriba, ouderling kerkrentmeesters alsmede de diakenen, wijkouderlingen en een jeugdouderling.
2. Het moderamen : Is het dagelijkse bestuur dat de vergaderingen voorbereidt en een aantal zaken die geen uitstel dulden zelfstandig uitvoert. Dit zullen over het algemeen administratieve zaken betreffen. Het doen en laten dient schriftelijk vastgelegd te worden. Het moderamen bestaat uit vijf personen, te weten één predikant, de voorzitter, de scriba, één ouderling kerkrentmeester en één diaken.
3. De kleine kerkenraad : Is belast met uitvoerende zaken welke binnen de kaders van de kerkenraad moeten vallen. De uitvoerende zaken kunnen in werkgroepen uitgevoerd worden. In deze werkgroepen kunnen naast één of meerdere ambtsdragers gemeenteleden zitting hebben. Rapportage van deze werkgroepen vindt in de kleine kerkenraad plaats. De kleine kerkenraad bestaat uit het moderamen aangevuld met de vice-voorzitter, de tweede predikant, per sector één van de sectorouderlingen en de jeugdouderling.
4. Pastorale sector raad : Deze raad houdt zich bezig met de sectorgebonden pastorale zaken. In deze raden zitten : de wijkpredikant, drie ouderlingen, pastorale medewerkers en minimaal één diaken.

Naast boven geschetste hoofdstructuur blijven de colleges van kerkrentmeesters en diakenen hun eigen verantwoordelijkheid houden.

8. Werkwijze met twee sectoren

Voor het vertrek van de predikanten van Houwelingen en Attema had de PGtB te maken met drie sectoren. Reeds in een eerdere fase is besloten over te gaan naar twee sectoren. Een werkgroep heeft daar in 2007 een voorstel voor uitgewerkt welke door de kerkenraad is geaccordeerd. Indien het te vormen nieuwe team hier problemen mee ondervindt zullen wijzigingen aangebracht kunnen worden.

Kerkgebouwen en bijgebouwen

De PGtB heeft momenteel de beschikking over twee kerkgebouwen, waarin vrijwel iedere zondag dienstgehouden wordt. De discussie of deze PGtB ook met één kerkgebouw toe kan is door een commissie onderzocht. De conclusie van deze commissie is dat het momenteel niet wenselijk is om op korte termijn terug te gaan naar één gebouw. Hierbij spelen o.a. de behoefte aan bijgebouwen en emotionele aspecten een rol.

Het in stand houden van twee sectoren rond twee gebouwen zal in de toekomst nauwkeurig moeten worden afgewogen tegen het aantal bezoekers in de reguliere diensten. Dit kan een reden zijn om alsnog over te gaan tot verkoop van één der kerken. Ook de wens van beide sectoren om gezamenlijk verder te gaan kan een reden zijn om alsnog te komen tot één groep rond één kerkgebouw en één pastoraalteam en over te gaan tot verkoop van één der kerken

De extra instroom van nieuwe lidmaten uit de nieuw te bouwen wijk Bornsche Maten lijkt opgevangen te kunnen worden binnen de bestaande structuren en kerkgebouwen. Voor eventuele specifiek op deze nieuwbouwwijk gerichte activiteiten en de (eventueel) daarmee gepaard gaande behoefte aan nevenruimtes zal met alle betrokkenen besproken moeten worden. Oplossingen moeten in dat overleg gedefinieerd worden.